

ZLATÝ KUN

říjen 2025

*Zpravodaj obce
Koněprusy a Bítov*

86.vydání

Úvodní slovo starosty

Vážený spoluobčané,

podzim je tu a s ním i čas, kdy se pomalu ohlížíme za uplynulým obdobím. I přes drobné komplikace mohu s potěšením říct, že stavba vodovodu a kanalizace v části Bítov pokračuje zdárně. Hlavní řady jsou již dokončené a nyní zbývá dořešit několik domovních přípojek, čímž se uzavře tato etapa projektu.

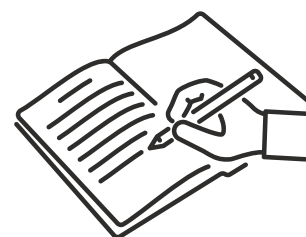
V nejbližší době budeme čekat na realizaci elektrické přípojky od trafostanice k nově budované přečerpávací stanici pod obcí. Stavba byla ze strany ČEZ Distribuce nedávno schválena a firma Elektromontáže Lety zahájí práce v nejbližším možném termínu. Zatím však není jisté, zda se podaří vše uskutečnit ještě letos, nebo až na jaře roku 2026.

Zároveň jsme požádali Středočeský kraj o poskytnutí dotace ve výši 978 000 Kč na homogenizaci vozovky po dokončení stavby. Uvidíme, zda budeme v žádosti úspěšní – věřím, že by takto získané prostředky mohly pomoci k rychlejšímu a kvalitnějšímu uvedení komunikace do původního stavu.

Rád bych také poděkoval všem občanům za tradičně vysokou volební účast, která je pro naši obec dlouhodobě typická. Zároveň patří velké poděkování členkám volební komise za jejich zodpovědnou práci, přípravu i hladký průběh voleb.

Děkuji vám všem za trpělivost, spolupráci a zájem o dění v obci. Přeji vám klidné a pohodové podzimní dny.

S úctou,
Lukáš Trögler, starosta

Ze zápisníku starosty..

Aby měli občané lepší přehled o tom, co se aktuálně v obci děje a na čem obecní úřad pracuje, přináším několik informací z uplynulých týdnů:

- **Jednání se Správou jeskyní ČR**

Správa jeskyní ČR v Průhonicích má nové vedení, které projevilo ochotu jednat o uzavření nové nájemní smlouvy na pozemky, jež využívá jako parkoviště a přístupovou cestu. Věřím, že do konce roku se povede novou nájemní smlouvu uzavřít.

- **Setkání se zástupkyní domácího hospice Mezi břehy**

Dne 9. října jsem se sešel se zástupkyní domácího hospice Mezi břehy z Berouna, který poskytuje zdravotní a ošetrovatelskou péči nevyléčitelně nemocným lidem v závěru života v jejich domácím prostředí. Smyslem této služby je zmírnit bolest, poskytnout klid a být oporou pečujícím rodinám. Zastupitelstvu navrhu, aby tato nezisková

organizace získávala z rozpočtu obce pravidelnou finanční podporu, protože jde o velmi potřebnou službu, která u nás doposud chyběla. Kontakt a více informací o hospicu najdete na www.hospicmezibrehy.cz, bezplatné poradenství po-pá 9-15 hod. na tel. 725 519 173, nebo email: poradna@hospicmezibrehy.cz. Tyto kontaktní údaje budou zveřejněny také na webových stránkách obce.

- **Vodovodní připojení v Havlíčkově mlýně**

V Havlíčkově mlýně byl obcí Tmaň vybudován malý vodovodní řad pro připojení sedmi nemovitostí, který bude přes předávací vodoměr napojen na náš přívaděč. Obec Tmaň se bude podílet poměrnou částí na nákladech spojených s obnovou a údržbou majetku.

- **Převod státního pozemku do vlastnictví obce**

Již delší dobu spolupracuji s Krajským pozemkovým úřadem pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu na převodu státního majetku do vlastnictví obce – konkrétně části pozemku před bývalou váhou, která dříve sloužila jako vjezd do statku. Zdá se, že jednání se blíží ke zdárnému konci a příslušné orgány by měly rozhodnout ve prospěch obce.

- **Karlštejnské královské hry 2026**

Oslovil mě městys Karlštejn s nabídkou účasti občanů Koněprus na příštím ročníku Karlštejnských královských her, kterých se účastní týmy z okolních obcí. Tým může mít 3–10 členů a vítány jsou i děti. Bylo by skvělé, kdyby i Koněprusy měly svůj tým! Více informací naleznete na webových stránkách obce.

- **Přestavba Komunitního centra na Dětskou skupinu**

Byla zahájena adaptace (přestavba) Komunitního centra v budově bývalé školy, která bude sloužit jako Dětská skupina. Prosím o pochopení pro dočasná omezení spojená s probíhajícími pracemi, zejména při pořádání akcí v budově školy.

- **Kontrola stavu krovů obecních budov**

Využil jsem nabídky společnosti Tignum s.r.o. www.dobrerozhodnuti.cz, která zdarma provedla kontrolu krovu na hlavní části budovy bývalé školy. Potěšilo mě, že se našly pouze tři místa, kde bude při rekonstrukci nutné vyměnit část krovu (krokve), jinak je celý krov v dobrém stavu a měl by po výměně střešní krytiny sloužit ještě mnoho desítek let.

Méně příznivý je však stav krovu nad budovou obecního úřadu – ačkoli střecha zvenku vypadá lépe, dřevo je na mnoha místech napadeno houbami a dřevokazným hmyzem. V budoucnu nás tedy čeká rekonstrukce střechy a pravděpodobně i výměna celého krovu. Po dohodě se zástupcem firmy, bude provedena ještě jedna kontrola tohoto krovu a vypracovaná podrobná zpráva o jeho stavu.

Všechny uvedené body jsou v různých fázích řešení a o dalším vývoji budu průběžně informovat v dalších číslech obecního občasníku.

Informace z obecního úřadu

- **Termíny přistavení velkoobjemových kontejnerů:**

- Směsný odpad: 8.11. 2025
- BIO odpad 22.11. 2025

Vždy jeden Koněprusy u rybníka, jeden Bítov u zastávky.

- Nebezpečný odpad 14.11. 2025 14:00-16:00
 - **Místo přistavení kontejneru Koněprusy u rybníka. Místo je společné pro Koněprusy i Bítov!**

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2025 v naší obci

Ve dnech 3. a 4. října 2025 proběhly také v naší obci volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Zde je malá rekapitulace toho, jak jsme letos v Koněprusích volili:

volební účast: 80,10%

počet registrovaných voličů: 205

počet platných odevzdaných hlasů: 160

počet neplatných hlasů: 1

Výsledky voleb v obci Koněprusy:

SPOLU: 39 hlasů = 24,37%

ANO: 38 hlasů = 23,75%

STAN: 25 hlasů = 15,62%

PIRÁTI: 18 hlasů = 11,25%

MOTORISTÉ: 18 hlasů = 11,25%

SPD: 11 hlasů = 6,87%

STAČILO!: 6 hlasů = 3,75%

ŠVÝCARSKÁ DEMOKRACIE: 2 hlasy = 1,25%

REBELOVÉ: 1 hlas = 0,62%

Plánované akce roku 2023

Kompletní seznam kulturních a společenských událostí plánovaných na druhé pololetí letošního roku vyšel již v minulém čísle našeho občasníku. Přesto však zde přinášíme krátkou rekapitulaci a upřesnění těch, které nás ještě do konce roku čekají.

Lampionový průvod

k uctění památky vzniku naší republiky se letos uskuteční **v úterý 28. října v 18 hodin** od Kaple Mistra Petra z Koněprus. Pořádá obec Koněprusy spolu s Církví československou husitskou.

Bohoslužba se vzpomínkou na zesnulé

se rovněž letos uskuteční **v sobotu 1. listopadu 2025 od 17 hodin** v naší Kapli Mistra Petra z Koněprus. Přijďte společně s námi uctít památku svých blízkých, kteří již nejsou mezi námi.

Strašidelná stezka

bude pro děti letos připravena v předvečer „Dušiček“ **v sobotu 1. listopadu od 15 hodin** v komunitním centru naší bývalé školy a v blízkém okolí obce. Organizuje kulturní výbor obce.

Předvánoční setkání seniorů

se letos uskuteční bez vítání našich nových občánků. Letos se nám v obci bohužel žádný nový malý občánek nenarodil. Přesto však ani tento rok nebudou naši senioři ochuzeni ani o kulturní vystoupení místních dětí, ani o lákavé pohoštění, a tak je srdečně zveme na **sobotu 15. listopadu od 15 hodin** do naší školy. Pořádá obec Koněprusy.

Rozsvěcení obecního vánočního stromku

si letos společně užijeme **v sobotu 29. listopadu od 17 hodin**. Také letos se můžete těšit na hudební vystoupení místních dětí a něco tekutého pro zahřátí. Pořádá kulturní výbor obce.

Svatý Mikuláš

se i se svým tradičním doprovodem vydá na inspekci našich dětí **v pátek 5. prosince po setmění**. Organizuje komunitní spolek.

Vánoční bohoslužba CČSH

se tradičně uskuteční na Boží hod vánoční **dne 25. prosince od 17 hodin** v Kapli Mistra Petra z Koněprus. Přijďte si s námi zazpívat v kouzelné vánoční atmosféře za svitu svíček oblíbené klasické vánoční koledy.

Pochod po stopách Katky a Vlasty

vyráží od kapličky na koněpruské návsi **v sobotu 27. prosince ve 12 hodin**. Okolo 15. hodiny bude v cíli u Koněpruské vápenice připraven pro účastníky oheň na opékání špekáčků. Kdo si na zdolání trasy pochodu netroufá, může tedy dorazit rovnou k vápenici. Pochod organizuje komunitní spolek ve spolupráci s kulturním výborem obce.

Bruslení na zimáku

si budou naši občané se svými blízkými moci do sytosti užít **ve středu 31. prosince od 13:30 do 15 hodin** zdarma na berounském zimním stadionu. Bruslení pořádá obec Koněprusy.

Koněpruský Silvestr

vypukne v sále naší bývalé školy **ve středu 31. prosince od 19 hodin**. Tématem večera bude tentokrát „Divoký západ“. Teplé nápoje a studené pivo zajištěno. Ostatní pohoštění, co si kdo donese. Silvestrovský večer pořádá obec Koněprusy.

Změna termínu, času i částí programu je u všech akcí vyhrazena a bude případně včas oznámena způsoby v obci obvyklými.

A na co se těšit v příštím roce?

Počítat můžete najisto s oblíbenými akcemi, které již u nás, dá se říci, zdomácněly, jako třeba Koněpruský masopust, Koněpruské čarodějnice, Sousedská pohoda na Koněpruské vápenici, letní Kino na kolečkách a jiné.

Krom toho bychom rádi, po četných dotazech a žádostech od našich i přespolních občanů, po dvou letech zopakovali velmi úspěšnou výstavu starožitného porcelánu „Poklad z koněpruské půdy“. K vidění by tentokráte bylo mnoho dosud nevystavovaných historických kousků včetně skutečných unikátů, a účast již také předběžně přislíbily obě vnučky majitele porcelánky Manka, které by opět dovezly krásné kousky ze své rodinné sbírky. Budeme opět moc rádi za zapůjčení porcelánových rodinných památek našich občanů, protože o tom by to mělo být především. Dále je v jednání velmi zajímavá a dosti ojedinělá výstava obrazů rekonstrukcí pravěkého podmořského života v našem blízkém i vzdálenějším okolí od jistého vynikajícího a odbornou veřejností uznávaného malíře, označovaného mnohými za novodobého Zdeňka Buriana, kombinovaná s výstavou reálných zkamenělin tvorů z těchto obrazů ze sbírek soukromých sběratelů.

Ve hře je rovněž jarní komentovaná vycházka okolím obce po stopách našich místních četných bájí, pověstí a nejstaršího lidského osídlení, tentokrát však ve verzi pro dospělé účastníky.

Plánů máme mnoho a snažíme se, abychom pro naše občany připravili jako každý rok kromě masopustních a posvícenských dobrot také vydatnou stravu duševní. Tak nám držte palce, ať se dílo podaří a kulturní život naší obce bude i v příštím roce příkladně rozmanitý a hodnotný.

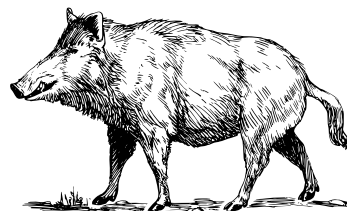
Naháňka černé zvěře **dne 8.listopadu 2025**

Dne 8.11.2025 od 8:00 do 16:00 bude probíhat naháňka na černou zvěř.

Lokalita: Bítov – Pod Dlouhou horou, Dlouhá hora, Koněprusy – Nad velkým břehem (svah pod Koněprusy k Suchomastskému potoku), U pohodnice (svah pod Kotýzem k Havlíčkovu mlýnu).

Prosíme o omezení pohybu lidí v daných lokalitách !!!

Jakékoliv informace: myslivecký hospodář Fila Petr, tel.: 725 788 350

Z proběhlých akcí naší obce...

Letní „Kino na kolečkách“

V úterý 24. června 2025 se od 21:45 hodin uskutečnilo letošní promítání letního kina v Koněprusích na hřišti u školy. Společnost „Kino na kolečkách“ k nám tentokrát zavítala s novou českou komedií s názvem „Jak se nám to mohlo stát?“. Počasí nám letos přálo a tak si tuto událost nenechalo ujít několik desítek občanů obou částí naší obce. O organizaci akce se postaral kulturní výbor obce.

Slavnostní bohoslužba CČSH

V sobotu 12. července 2025 se v naší Kapli Mistra Petra z Koněprus uskutečnila slavnostní bohoslužba se vzpomínkou na Mistra Jana Husa, od jehož mučednické smrti letos uplynulo rovných 610 let. Mši jako vždy celebroidala naše paní farářka Jana Šmardová Koulová ze Tmaně a zúčastnilo se jí 5 věřících.

Příměstský tábor „Keramický“

Míša Johanidesová

Letošní červencový příměstský tábor byl v duchu tvoření. Byl totiž keramický. Výrobky tvořili účastníci hned z několika druhů hmot. Seznámili se s klasickou

hlínou, také jsme otisky v hlíně zalili sádrou, vytvořili si šperky a lžice z Fima, nádherné šperky se povedly i z pryskyřice. Vyrázili jsme na dvě exkurze, první byla do berounského Muzea keramiky, kde jsme se nejen seznámili s historií keramiky, ale také navštívili pravou keramickou dílnu, kde jsme si mohli vyrobit nějaký výrobek.

Druhý den jsme zavítali do Nižboru, kde jsme si prošli sklárnu a vybrousili si vlastní talířek. Celý týden se také hodně korálkovalo a psal se deník.

Celým příměstským táborem nás

provázela bojovka, kdy po splnění úkolu získali účastníci část mapy a v pátek, poslední den, je mapa dovedla k pokladu, ukrytému na naší vápenici.

Byl to super týden a my jsme se již moc těšili na druhý „příměšťák“, který se konal začátkem srpna s tématem „Civilizace“.

Příměstský tábor "Civilizace": Cesta časem i fantazií

Majda Kulinová

Na začátku srpna se uskutečnil druhý příměstský tábor s názvem Civilizace, během kterého se šestnáct dětí vydalo na nezapomenutelnou cestu napříč lidskými dějinami – od pravěku až po budoucnost.

První den jsme se společně ocitli v pravěku. Děti si jako pravěcí lidé stavěly přístřešky z přírodních materiálů, malovaly pravěké jeskynní malby a vyráběly si jednoduché zbraně. Vyzkoušely si také odlévání trilobitů ze sádry. Den zakončila pravěká stezka, která nás zavedla až na vyhlídku u Kotýzu, k Axamitově bráně a k Jelínkovu mostu – cestou nechyběly zábavné úkoly a výzvy.

Druhý den jsme přeskočili do středověku. Každý tým si postavil vlastní hrad z velkých krabic, který důkladně opevnil před očekávanou bitvou. Ta skutečně přišla a byla dlouhá a napínavá – některé hrady téměř lehly popelem, ale vše nakonec dobře dopadlo. Kromě toho si děti vyzkoušely výrobu mečů, štítů, dělových koulí, a dokonce tvořily i modely hradů z cizrny a párátek, které překvapily svou propracovaností a kreativitou.

Třetí den jsme se ve středověku zdrželi o něco déle, tentokrát však v mírovějším duchu. Byl věnován řemeslné výrobě – děti si mohly zkusit drátkování, psaní brkem, knihtisk, výrobu ručního papíru nebo hrnčířství. Atmosféra byla tvůrčí a přátelská, děti pracovaly s nadšením a zručností.

Čtvrtý den jsme se vydali vlakem na celodenní výlet do plzeňské Techmánie. Děti měly možnost vyzkoušet si různé vědecké pokusy, interaktivní exponáty a načerpat nové znalosti o světě, technice a přírodních zákonech. Domů jsme se vraceli unavení, ale plní dojmů a nových zážitků.

Páteční den jsme zasvětili budoucnosti. Děti tvořily rakety a vesmírné tvory nebo kosmonauty. Nechybělo ani vyhodnocení celotýdenního snažení. Vrcholem dne byla velká aukce, během které si děti mohly vyměnit nasbírané Koněpruské denáry za tašky s pokladem. Co se v nich skrývalo, zůstalo tajemstvím až do posledního okamžiku. Jak se říká: „Nic není takové, jaké se zdá.“

Během týdne se z dětí vytvořila skvělá parta, která si dokázala poradit s každou výzvou napříč civilizačními epochami. I přes drobné neshody vládla na táboře přátelská atmosféra plná zábavy, tvořivosti a týmového ducha.

Děkujeme všem účastníkům za úžasný týden plný dobrodružství a zážitků. Už teď se těšíme na další příměstský tábor!

Výprava pro koněpruské a bítovské děti

V neděli 14.9.2025 se uskutečnila přičiněním kulturního výboru obce výprava pro místní děti „po stopách koněpruských bájí a pověstí“ vedená kronikářem obce Liborem Kašičkou. Celkem 8 koněpruských a bítovských dětí se v doprovodu členek kulturního výboru Marie Majdy Kulinové a Lucie Čampulové vydalo na památný Kotýz, kde je kronikář obce seznámil s místními bájemi a pověstmi a také jim s pomocí obrázků vysvětlil, jak v pravěku a raném středověku vypadalo tamní hradiště a jak se v něm žilo.

Došlo rovněž na ukázky pravého skandinávského pazourku, ze kterého se v pravěku vyráběly zbraně a nástroje i dalších zajímavých artefaktů. Dále děti navštívily několik tamních skalních mostů a jeskyní, včetně několika méně známých, které obvykle zůstávají návštěvníkům skryté. Dozvěděly se kdo je ona bájná „Kotýzská bába“ a spatřily na vlastní oči skálu s otisky kopyt jejího zlatého koně. Vycházka pak pokračovala Černou roklí nad Koněprusy na vrchol Zlatého koně, kde si děti vyslechly přímo na místě jejího děje populární místní pohádku o pasáčkovi a zhlédly rovněž zbytky někdejší Ztracené jeskyně, kudy bylo možné proniknout do systému Koněpruských jeskyní již dávno před jejich novodobým „objevením“. Výprava trvala téměř 4,5 hodiny a dětem se velice líbila.

Spolkový den 2025

V sobotu 27.9.2025 se konal na sále koněpruské obecné školy a na přilehlém hřišti každoroční Spolkový den. Obvykle se tato akce koná již první zářijový víkend, avšak letos se náš spolek rozhodl termín posunout, aby umožnil účast co nejvíce svým členům, kteří jinak počátek září trávili ještě na svých zahraničních dovolených.

Počasí již tedy bylo, v souladu s pokročilou dobou, poněkud chladnější, naštěstí však nepršelo, a tak nebyli návštěvníci ochuzeni ani o venkovní ohniště a na něm pečená kuřata, ani o grilované klobásky v sofistikovaném provedení od pánů Hofmeistera a Kadlečka.

K dobré pohodě hrál opět Václav Vácha alias DJ Vena a tak lze tuto tradiční akci našeho komunitního spolku, navzdory lehce podprůměrné účasti, hodnotit jako velmi zdařilou. Nejvytrvalejší z návštěvníků vydrželi sedět u ohně až dlouho do noci.

Koněpruské posvícení 2025

Oblíbené „Koněpruské posvícení s kachnobraním“ se letos v Koněprusích konalo přičiněním několika obětavých členek a členů našeho místního komunitního spolku a dalších ochotných pomocníků v sobotu 18.10.2025.

Jako obvykle se již před polednem tvořila před naší školou fronta kachnychtivých strávníků, kteří se těšili na poctivou porci výborné posvícenské kachničky se zelím a knedlíkem. Zájem byl tradičně velký a tak se při výdeji porcí měli co ohánět. Také „Koněpruská kavárna“ jela na plné obrátky a pod nápořem zájemců o výborné domácí dorty a zákusky praskala ve švech. Od tří hodin měli návštěvníci možnost si také pochutnat na výtečné grilované klobásce a i ty se nakonec beze zbytku vyprodaly.

Od 20 hodin večer pak sál naší školy hostil tradiční posvícenskou zábavu, při které k tanci a poslechu velmi dobře hrála kapela PHZS Petra Hašlera. Konání posvícenské zábavy podpořila letos částkou 10 000Kč nadace společnosti Tipsport. Letošní Koněpruské posvícení se opravdu povedlo. Snědlo se cca. 180 porcí kachen, 42 grilovaných klobás a vypilo se k tomu 260 piv. Zájem návštěvníků byl veliký a spokojenost také. Ze zábavy odcházeli poslední rozjaření účastníci až po 1 hodině ranní. Příjemným překvapením byly pro všechny také nově opravené stoly v sále, které krom krásného nového laku dostaly také zbrusu nové dřevěné desky. Lavice budou postupně opraveny rovněž, ale vše ještě mistr truhlář nestihl.

První obyvatelé našeho údolí

Libor Kašička

V minulém čísle občasníku Zlatý kůň jsem nastínil souvislost pravěkého osídlení hradiště na planině Kotýz s existencí zemědělské osady v blízkosti současné obce Koněprusy v mladší době bronzové a starší době železné, tedy zhruba v rozmezí let 1250 – 450 před naším letopočtem.

Byli však tito prostí farmáři prvními osadníky údolí Koněpruského potoka? To ani zdaleka. Pokud bychom pominuli archeologickými výzkumy doložená patrně opakovaně navštěvovaná tábořiště paleolitických lovců a sběračů v četných jeskyních na Hřebenech nad obcí od vrchu Kobyla, přes Zlatého koně až k Axamitově bráně na Kotýzu, včetně naší slavné „ženy Zlatý kůň“, kterou příslušníci jejího kmene před cca. 45 000 lety pohřbili do jednoho tehdy na povrch otevřeného komína Koněpruských jeskyní, a která nepochybně rovněž se svou tlupou nějaký čas pobývala, zemřela a následně byla též pohřbena v současném katastru naší obce, máme důkazy opravdu velmi starého osídlení i přímo u nás v údolí.

Soubor štípané kamenné industrie z Koněprus., zdroj: Ústav archeologické památkové péče středních Čech, foto: LK

Prvními lidmi, kteří rovněž pravděpodobně opakovaně tábořili nedaleko Koněpruského potoka, byli poslední lovci, sběrači a rybáři střední doby kamenné, takzvaného „mezolitu“ zhruba v rozmezí let 8000 až 5500 před naším letopočtem. Jasně důkazy o tom přinesly archeologické výzkumy v 90. letech minulého století, při nichž bylo u nás nalezeno množství drobnotvaré kamenné štípané industrie včetně takzvaných „mikrolitů“, které jsou svým geometrickým tvarem pro toto období naprosto charakteristické.

Silicová čepelka z Koněprus. (cca. 22x25mm), zdroj: Ústav archeologické památkové péče středních Čech, foto: LK

Lidé tenkrát při výrobě svých kamenných nástrojů a zbraní zkrátka přišli na to, že je výhodnější zhotovit z jednoho kamene hodně malých úštěpů a pak z nich složit a vlepit smolou, nebo dehtem do dřevěných, či parohových násad a rukojetí o to více skládaných nástrojů, než z jednoho valounu otesat jen jeden velký nástroj. Skládané nástroje měly navíc tu výhodu, že pokud se jeden segment čepele poškodil, byl snadno vyměnitelný a srp, dýka, nebo oštěp sloužily dál.

Co, ale vlastně víme o těchto našich dávnověkých osadnících a o světě ve kterém žili, krom toho, jak vypadaly jejich zbraně a nástroje? Přesto, že po nich kromě kamenné industrie nalézáme jen naprosté minimum stop, je toho překvapivě docela dost.

Začneme tedy světem, ve kterém žili. Poslední doba ledová pozvolna skončila již před více než 3 000 lety a nikdo z nich si na ni tedy rozhodně nemohl pamatovat. Snad pouze vyprávění předků předávané z generace na generaci v sobě neslo ozvěny světa sevřeného chladem a věčným sněhem a stíny ohromných zvířat s mohutnými kly, která dávno před jejich dobou ustoupila ve velkých stádech spolu s kontinentálním ledovcem stahujícím se pozvolna odtávající od našich hranic více k severu, daleko od našich krajin, aby následně zcela vyhynula. Svět věčného sněhu a ledu se však během těch předchozích tisíciletí loučil jen neochotně, a tak se za tu dobu ve střední Evropě ještě několikrát vystřídala teplá období s výrazným ochlazením. Naposledy relativně nedávno v období zvaném dnes odborníky „mladý dryas“, jenž trvalo asi 1100 kalendářních let, mezi roky 10 760–9640 před Kristem. Tehdy se celá střední Evropa naposledy proměnila v chladnou severskou tundru bez lesního porostu. Pryč byla již dávno i početná stáda sobů a koní, které v okolí dnešních Koněprus lovili v období 12 000 až 9 000 před Kristem magdalenienští předchůdci našich koněpruských mezolitiků sídlící příležitostně v Děravé jeskyni na nedalekém Kotýzu.

Naši osadníci již žili ve světě s relativně příjemným podnebím, kde se průměrné roční teploty, přes počáteční ještě spíše chladné období, postupně vyšplhaly na úroveň dokonce ještě o cca. 2-3°C vyšší než v současnosti, a kde bylo v důsledku postupného uvolnění ohromného množství vody z roztátých ledovců podstatně více vodních ploch než dnes.

Rovněž náš Koněpruský potok, o jehož existenci možná mnozí naši obyvatelé ani nevědí, protože protéká po povrchu, coby nepatrný potůček, jen malý kousek v horní části obce mezi zahradami, aby byl pak následně sveden do podzemí, jež znovu opouští až daleko pod vesnicí, byl doajista v mezolitu mnohem větším tokem lemovaným hustým rákosovým porostem.

Okolní krajina pak již byla z velké části porostlá bujnou, převážně listnatou, lesní vegetací. Toto prostředí našim osadníkům dokonale vyhovovalo. Byli na něj již dávno zvyklí a poskytovalo jim bohatou obživu v podobě lovené lesní zvěře jako jelen, srnec, los, prase, zajíc, bobr, kuna, kočka, či veverka. V rákosových porostech v okolí blízkých i vzdálenějších potoků, řek a jezer zase lovili vodní ptactvo a sbírali jejich vejce. Řeky a jezera jim pak poskytovaly k obživě množství ryb a velmi oblíbená byla též konzumace sladkovodních škeblí, jejichž nepatrné zbytky se dochovaly rovněž na místě koněpruského tábořiště. Nepochybně též beze zbytku využívali veškeré požitelné rostliny a plody stromů a keřů. Jednoznačné důkazy máme z některých ostatních mezolitických tábořišť například o velké oblibě lískových oříšků, které sbírali a uchovávali i na zimu a pro které dokonce na některých sídlištích neváhali vykloučit lesní porost, aby tím usnadnili šíření lískových keřů. Běžnou součástí mezolitické kuchyně byly například žaludy dubu, nebo třeba oříšky vodní rostliny kotvice plovoucí.

Keramické nádoby, alespoň tedy na našem území, tehdy lidé ještě neznali. K vaření pokrmů používali zavěšené kožené vaky s vodou, do kterých vkládali rozpálené kameny z ohniště. Rovněž jejich umělecký projev byl v porovnání s předchozími i následujícími lidskými kulturami na našem území poměrně strohý a omezoval se pouze na jednoduché formy zdobení na zbraních a ozdobách z paroží. Taktéž tkaní látek bylo pro tyto lidi ještě věcí neznámou, takže své oděvy zhotovovali výhradně z kůží ulovené zvěře.

Větší kamenné nástroje jako sekery a tesly na opracování dřeva vyráběli, na rozdíl od propracovaných skládaných nástrojů z drobných mikrolitů, ještě velmi nedokonale pouze štípáním a kámen opracovávali toliko na nezbytnou míru, tak aby byl funkční. O esteticky zpracované broušené kamenné industrii nemohlo být, až na vzácné výjimky, ještě ani řeči. Ta byla doménou až jejich neolitických následovníků, tedy prvních zemědělců v našich dějinách. Tyto své relativně malé (běžně cca. 5 – 10cm) kamenné výtvořky pak mezolitici vsazovali, nebo jinak upevňovali na dřevěné a parohové násady. Nástroje a zbraně včetně sekeromlatů zhotovovali často rovněž z paroží. O tom svědčí i vzácný nález provrtaného mezolitického sekeromlatu z paroží v jeskyni Martina u Tetína.

Co se týče drobnotvaré kamenné industrie (obvyklá velikost 1-3cm), nalezené přímo na koněpruském tábořišti mezolitických lovců a sběračů, zajímavý je především materiál použitý k její výrobě.

Trojúhelníkovitý mikrolit z Koněprus. (cca. 7x14mm), zdroj: Ústav archeologické památkové péče středních Čech, foto: LK

Kromě domácího radiolaritu a nepříliš kvalitního rohovce typu Český kras, se zde našly rovněž nástroje zhotovené z jemnozrnného křemence typu Bečov a křemence typu Tušimice donesených k nám ze severozápadních Čech, drobné úštěpy severského pazourku a nástroje zhotovené dokonce snad i z bavorského pruhovaného rohovce, pocházejícího z míst ve vzdálenosti větší než 200km. Převaha nekvalitní místní suroviny zde svědčí o usedlejšímu způsobu života lovců vázaných na menší lovecké teritorium. Oproti tomu importované druhy surovin zase o existenci dlouhých obchodních cest té doby.

Po samotných mezolitických loveckých táborech v otevřené krajině, z nichž většina byla patrně loveckými skupinami, čítajícími zhruba 20 – 30 osob, využívána opakovaně vždy několik týdnů až měsíců, se nedochovaly téměř žádné stopy. Je to především proto, že se v případě jejich obydlí jednalo o nadzemní lehké kruhové konstrukce stanového typu kryté patrně kůžemi. Tam, kde to terén nabízel, pak využívali také mezolitici, stejně jako jejich předchůdci, rádi i přirozené skalní převisy a jeskyně. Právě v tomto období se také patrně stal poprvé v historii nerozlučným společníkem lidí v jejich táborech i na cestách a lovu pes.

Naše koněpruské mezolitické tábořiště je i přes svou předpokládanou spíše menší rozlohu poměrně vzácnou lokalitou, neboť podobných nalezišť z té doby je na celém Berounsku a Hořovicku známo jen něco okolo deseti.

NAŠI JUBILANTI

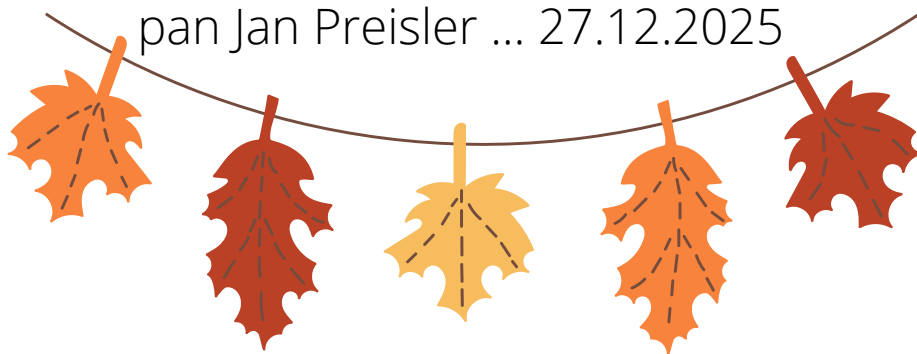
Zde Vám opět přinášíme přehled těch našich spoluobčanů, kteří oslaví do konce letošního roku svá významná životní jubilea. Jsou to:

paní Bohumila Melicharová ... 7.12.2025

pan Miroslav Lázňovský ... 22.12.2025

pan Zdeněk Zeman ... 23.12.2025

pan Jan Preisler ... 27.12.2025

Srdečně blahopřejeme.

O dalších akcích budeme včas informovat prostřednictvím hlášení rozhlasu, webových stránek, vývěsek nebo sociálních sítí.

Občasný zpravodaj Zlatý kůň vydává obec Koněprusy, e-mail: redakce@koneprusy.cz
vedoucí vydání: Libor Kašička, sazba Michala Johanidesová,

Autory fotografií jsou Libor Kašička a Majda Kulinová, autor nesignovaných textů je Libor Kašička.